

Nummer 2024/79

datum raadsvergadering : 28 november 2024
onderwerp : Vaststelling bestemmingsplan Zuidasdok 2023
portefeuillehouder : P.D.A.M. Koek-Baks
datum raadsvoorstel : 23 juli 2024

Samenvatting

In 2016 is het Tracébesluit Zuidasdok vastgesteld door de minister. Vervolgens hebben er in 2016, 2017 en 2022 wijzigingen plaatsgevonden op dat Tracébesluit. De Tracéwet verplicht gemeenten om een tracébesluit (inclusief wijzigingen) te verwerken in een bestemmingsplan. Voorliggend bestemmingsplan voorziet hierin.

Het project betreft op het grondgebied van Ouder-Amstel de aanpassing van knooppunt Amstel en de verbreding van de A10. Dit raakt met name de ontwikkeling van de Werkstad OverAmstel, dus hierover zal gedurende de uitvoering veelvuldig afstemming plaatsvinden.

Wat is de juridische grondslag?

In artikel 13, tiende lid van de Tracéwet is opgenomen dat gemeenten de verplichting hebben om na het onherroepelijk worden van een tracébesluit (en bijbehorende wijzigingsbesluiten) het tracébesluit te verwerken in een bestemmingsplan.

Het Tracébesluit Zuidasdok is in 2016 vastgesteld. Vervolgens zijn in 2016, 2017 en 2022 nog wijzigingstracébesluiten genomen.

Wat is de voorgeschiedenis?

Op 18 maart 2016 heeft de (toenmalige) minister van (het toenmalige ministerie van) Infrastructuur en Milieu, in overeenstemming met de (toenmalige) staatssecretaris van Economische Zaken, het Tracébesluit Zuidasdok vastgesteld. Tezamen met de daaropvolgende wijzigingstracébesluiten uit 2016, 2017 en 2022, voorzien deze besluiten in de realisatie van Zuidasdok.

Zuidasdok is een project van het Rijk, de Provincie Noord-Holland, Vervoerregio Amsterdam en de gemeente Amsterdam (uitgevoerd door Rijkswaterstaat, ProRail en de gemeente Amsterdam) om de bereikbaarheid van de Zuidas en het noordelijk deel van de Randstad te kunnen blijven garanderen, zowel met het openbaar vervoer als over de weg. Zuidasdok omvat het vernieuwen en uitbreiden van station Amsterdam Zuid, het verbreden en deels ondergronds brengen van snelweg A10 Zuid, het herinrichten van knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel en het herinrichten van openbare ruimte rondom het stationsgebied. Een deel van knooppunt Amstel en een gedeelte van de A10 liggen op grondgebied van Ouder-Amstel.

In artikel 13, tiende lid van de Tracéwet is opgenomen dat gemeenten de verplichting hebben om na het onherroepelijk worden van een tracébesluit (en bijbehorende wijzigingsbesluiten) het Tracébesluit te verwerken in een bestemmingsplan.

Op 7 juni 2022 heeft het college besloten het ontwerp bestemmingsplan Zuidasdok ter inzage te leggen. In dit ontwerp bestemmingsplan was het Wijzigingstracébesluit van 2022 al verwerkt, maar dit werd pas in november 2022 ondertekend door de minister en daarna openbaar. Om te voorkomen dat deze informatie via het ontwerp bestemmingsplan te vroeg bekend zou worden moest worden gewacht met de ter inzage

legging van het ontwerp bestemmingsplan. De daadwerkelijke terinzagelegging heeft van 8 december 2022 tot en met 19 januari 2023 plaatsgevonden.

Waarom dit raadsvoorstel?

Vanuit de Tracéwet is het een verplichting om een Tracébesluit te verwerken in een bestemmingsplan.

Wat gaan we doen?

De gemeenteraad wordt gevraagd om het bestemmingsplan Zuidasdok 2023 en de bijbehorende Nota van beantwoording zienswijzen vast te stellen.

Wat is het maatschappelijke effect?

Voorliggend bestemmingsplan maakt de uitvoering van het Tracébesluit Zuidasdok mogelijk. Hierdoor kan de aanpassing van knooppunt Amstel en de verbreding van de A10 binnen het grondgebied van Ouder-Amstel doorgang vinden. Deze aanpassingen zijn nodig om de bereikbaarheid van de Zuidas en het noordelijk deel van de Randstad per openbaar vervoer en auto te blijven garanderen.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

De tracéwet

In de Tracéwet is opgenomen dat gemeenten de verplichting hebben om een vastgesteld tracébesluit over te nemen in een bestemmingsplan. Ouder-Amstel kan dus niet besluiten om hier geen gevolg aan te geven.

Gemeente Amsterdam heeft het initiatief genomen om het tracébesluit te vertalen naar een bestemmingsplan. Omdat het tracébesluit ook gronden in Ouder-Amstel betreft is samen opgetrokken om tot dit bestemmingsplan te komen. Beide gemeenten hebben tegelijkertijd het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. De verbeelding die Ouder-Amstel ter inzage heeft gelegd, betreft alleen het gedeelte van het bestemmingsplan dat in de gemeente Ouder-Amstel ligt. Hetzelfde geldt voor de regels. De toelichting bij het bestemmingsplan is wel voor beide gemeenten gelijk, omdat dit ook de context schetst bij het plan. In de toelichting zijn bijvoorbeeld ook de relevante beleidsstukken van beide gemeenten opgenomen.

Het voorliggende bestemmingsplan maakt alleen mogelijk dat wat het tracébesluit mogelijk maakt. Het tracébesluit wordt één-op-één ingepast, conform de wettelijke verplichting.

Raakvlakken andere projecten

Binnen Ouder-Amstel raakt het bestemmingsplan Zuidasdok de gebiedsontwikkelingen Werkstad OverAmstel en De Nieuwe Kern.

Voor Werkstad OverAmstel concentreren de gevolgen zich rondom het viaduct over de Duivendrechtsevaart. In het bestemmingsplan wordt een verbreding van het viaduct over de Duivendrechtsevaart mogelijk gemaakt van circa 3 meter aan de noordzijde van de snelweg. In de plannen voor de Werkstad is hier een onderdoorgang voorzien voor langzaamverkeer langs het water, o.a. om Werkstad Zuid beter te verbinden met metrostation OverAmstel. Deze verbinding blijft met dit bestemmingsplan mogelijk, maar wordt circa 3 m langer. Dit hoeft niet te betekenen dat de onderdoorgang minder aantrekkelijk wordt.

Door de verbreding van de rijbanen zal ook het op het viaduct aansluitende talud langer worden. De grens waarbinnen het talud moet blijven is al vastgelegd met de grens van het tracébesluit. In de plannen voor Werkstad Noord (Ontwikkelingen Amstel Design District en Zuidpark) is een ontsluitingsweg gepland, evenwijdig aan de A10, die op de hoek bij het viaduct over de Duivendrechtsevaart deels binnen het tracébesluit en dus ook dit bestemmingsplan voor Zuidasdok valt. Hierover vindt reeds afstemming plaats met Zuidasdok maar omdat slechts het tracébesluit mag/moet worden vertaald en hierin

deze weg niet is opgenomen, is het niet mogelijk om nu ook meteen de weg als zodanig te bestemmen.

De gevolgen voor DNK zijn beperkt aangezien het hier de aantakking van knooppunt Amstel op de A2 betreft na de herinrichting van het knooppunt. Er komen geen rijbanen bij die kunnen conflicteren met DNK. Op technisch vlak is er wel een raakvlak als het gaat over een gemaal, maar dit is oplosbaar.

Zienswijzen

Er is één zienswijze ingediend, door Waternet. In deze zienswijze wordt aangegeven dat Waternet graag nog wat aanvullende zaken zou willen zien in de toelichting en regels. Omdat het voorliggende bestemmingsplan een 1-op-1 vertaling is (en moet zijn) van het Tracébesluit én het bestemmingsplan geen zaken mag bevatten die in strijd kunnen zijn met het Tracébesluit, kunnen de opmerkingen uit de zienswijze niet verwerkt worden. Dit zou zorgen voor een belemmering ten opzichte van het Tracébesluit en dat is niet toegestaan. Dit is ook verwerkt in de Nota van Beantwoording die Waternet in concept heeft ontvangen.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 8 december 2022 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er heeft dus veel tijd gezeten tussen het ontwerpbestemmingsplan en het vast te stellen bestemmingsplan. Dit heeft twee oorzaken. Amsterdam heeft 54 zienswijzen op het bestemmingsplan ontvangen. Het verwerken hiervan heeft veel tijd gekost. Daarnaast zijn tussentijds veranderingen doorgevoerd in de wetgeving over stikstof. Hierdoor was nieuw onderzoek nodig naar de stikstofdepositie.

Wat hebben we hiervoor nodig?

De gevraagde besluiten zijn het enige dat nog nodig is om het bestemmingsplan ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad.

De kosten die hieraan voorafgegaan zijn voor het opstellen van het bestemmingsplan zijn door de gemeente Amsterdam betaald omdat zij het initiatief hebben genomen om het tracébesluit te verwerken in een bestemmingsplan. Aangezien het een wettelijke verplichting is om een tracébesluit over te nemen in een bestemmingsplan, is er geen grond om een anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer te sluiten en zijn de beperkte ambtelijke begeleidingskosten dus voor Ouder-Amstel zelf en al gedekt in de begroting bij programma gebiedsontwikkeling.

De verwachting is echter dat na het vaststellen van het bestemmingsplan, nog meer ambtelijke inzet nodig zal zijn om het project Zuidasdok ook in Ouder-Amstel goed te kunnen laten verlopen. Op korte termijn speelt bijvoorbeeld de beoordeling BLVC-plannen, de verouderde kapvergunning, afstemming over technische zaken als kabels en communicatie alsmede afstemming op de plannen in onze gebiedsontwikkeling Werkstad OverAmstel. Vanaf 2027 gaat dit ook over alle afstemming rond de uitvoerende werkzaamheden t.b.v. Zuidasdok.

Voor deze inzet en eventuele andere nog niet voorziene plankosten zijn nog geen afspraken gemaakt. Bij Zuidasdok is aangegeven dat het op deze wijze begeleiden van het Rijksproject Zuidasdok geen wettelijke taak is voor onze gemeente zodat hierover eerst afspraken (waaronder financiële) moeten worden gemaakt in een bestuursovereenkomst. Hierover is de afgelopen maanden het gesprek met Zuidasdok gevoerd. De projectorganisatie Zuidasdok is als uitkomst van dit overleg van mening dat een gezamenlijke overeenkomst en daarmee het betalen van ambtelijke capaciteit in Ouder-Amstel niet nodig is. Daarmee ontstaat de situatie dat Ouder-Amstel, conform haar wettelijke taak, het bestemmingsplan vast zal stellen waarna er voor het vervolg geen ambtelijke inzet meer mogelijk is. Omdat dit zowel voor project Zuidasdok als Ouder-Amstel geen wenselijke situatie is en er naar verwachting de komende jaren een aanzienlijke hoeveelheid inzet nodig zal zijn, is het nodig hiervoor bestuurlijke aandacht te vragen. Hiervoor zijn twee brieven opgesteld welke zijn verzonden aan het college van

B&W van Amsterdam en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Hierin staat het verzoek om bij de projectorganisatie Zuidasdok duidelijk te maken dat er ook afspraken met Ouder-Amstel nodig zijn zodat het project Zuidasdok niet in onnodige problemen komt in de toekomst en op voorhand de juiste afstemming plaats kan gaan vinden, ook met de gebiedsontwikkeling in de Werkstad.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Het ontwerpbestemmingsplan (inclusief alle daarbij behorende stukken) heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode heeft eenieder een zienswijze op het bestemmingsplan kunnen indienen bij de gemeenteraad. Tevens zijn er door Zuidasdok verschillende bewonersbijeenkomsten georganiseerd specifiek voor het gedeelte rond knooppunt Amstel. Dit is via de gemeentelijke communicatiekanalen verspreid.

Er is één zienswijze ingediend, door Waternet. Waternet ziet graag enkele punten verwerkt worden in het bestemmingsplan. Deze punten leveren echter een beperking op ten opzichte van het Tracébesluit en het is daarom voor Ouder-Amstel (en Amsterdam) niet mogelijk om die te honoreren. Waternet heeft na het collegebesluit de concept Nota van Beantwoording ontvangen.

De bestuurlijke brieven zijn verzonden aan Gemeente Amsterdam en het Rijk.

Wat is het vervolg?

Na vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad wordt het vastgestelde bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd.

Belanghebbenden kunnen gedurende een periode van zes weken een beroepsschrift in dienen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Raad van State). Ook niet-belanghebbenden, die tijdig een zienswijze hebben ingediend en niet-belanghebbenden van wie redelijkerwijs niet verwacht kon worden dat zij een zienswijze hebben ingediend, kunnen hier gebruik van maken.

Het besluit treedt in werking op de dag nadat de beroepstermijn is afgelopen en er geen voorlopige voorziening is aangevraagd.

Het project Zuidasdok is aangewezen als infrastructureel project als bedoeld in de Crisis- en herstelwet. Dit betekent onder andere dat bij een eventueel beroep alle beroepsgronden dienen te worden opgenomen en deze na afloop van de beroepstermijn niet meer kunnen worden aangevuld. Verder verloopt de behandeling van het beroep versneld.

Na vaststelling van het bestemmingsplan wordt iedere volgende aanvraag omgevingsvergunning getoetst aan het nieuwe bestemmingsplan. Alle vervolgactiviteiten kan Zuidasdok nog slechts met formele aanvragen via de reguliere kanalen met de gemeente regelen, tenzij er alsnog een overeenkomst wordt gesloten, hetgeen de inzet blijft.

Hoe monitoren en evalueren we?

Monitoring en evaluatie is niet van toepassing.

